

UNITED NATIONS
INDUSTRIAL DEVELOPMENT ORGANIZATION

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

State Secretariat for Economic Affairs SECO

GLOBAL QUALITY
AND STANDARDS PROGRAMME

NGA FERMA NË TREGJET E HUAJA

Udhëzues për fermerët mbi përputhshmërinë
me standardet GLOBALG.A.P

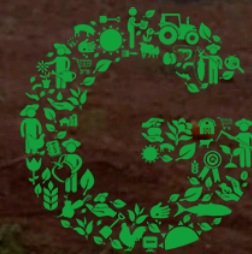

NGA FERMA NË TREGJET E HUAJA:

Udhëzues për fermerët mbi përputhshmërinë me standardet GLOBALG.A.P

Qëllimi i udhëzuesit GlobalG.A.P është të ndihmojë bizneset në procesin e tyre të certifikimit GlobalG.A.P, të sigurojnë përputhshmëri me praktikat ndërkombëtare bujqësore dhe të rrisin konkurrencën e tyre në treg.

GlobalG.A.P është një standard i njohur ndërkombëtar për praktikat e menaxhimit të fermave. Misioni i tij është të vendosë standarde dhe procedura të pranuar gjerësisht për certifikimin e produkteve bujqësore në nivel global.

GLOBALG.A.P.

AVANTAZHE E CERTIFIKIMI GLOBALG.A.P

Për fermerët

- » Tregje të reja
- » Rritje e konkurrueshmërisë
- » Çmime më të larta

Për konsumatorët

- » Siguria ushqimore: Masat për të parandaluar kontaminimin e ushqimeve
- » Zgjedhje të shumta dhe transparencë
- » Përmirësimi i mirëqenies së komunitetit

Për ambientin

- » Inkurajon praktika të qëndrueshme bujqësore, duke përfshirë përdorimin efektiv të ujit dhe plehrave, dhe zvogëlon ndikimin negativ në ambient
- » Promovon praktika që ruajnë shëndetin e tokës dhe biodiversitetin, duke mbrojtur mjedisin dhe habitatin natyror
- » Praktika që reduktojnë ndikimin mjedisor të bujqësisë, siç janë menaxhimi i qëndrueshëm i ujit dhe përdorimi i kontrolluar i pesticideve dhe plehrave kimike

HAPAT DREJT CERTIFIKIMIT

Për të marrë certifikimin GlobalG.A.P., duhet të ndiqni këta hapa:

1. Përgatitja dhe Aplikimi (1-2 muaj)

- » Plotësoni formularin e aplikimit
- » Dorëzoni dokumentet tek organi i certifikimit
- » Rezultati: Aplikimi juaj regjistrohet në sistem

1

2. Rishikimi i Dokumentacionit (1 muaj)

- » Kontrollohen regjistrat e fermës
- » Verifikohen praktikat e menaxhimit
- » Rezultati: Miratimi për inspektim

2

3. Inspektimi në Fermë (1-2 muaj)

- » Intervistim i fermerëve
- » Inspektim i objekteve dhe proceseve
- » Rezultati: Identifikohen përmirësimet e nevojshme

3

4. Raporti i Auditit & Veprimet Korektuese (1-2 muaj)

- » Auditimi nxjerr gjetjet dhe mangësitë
- » Ferma merr rekomandime për përmirësime
- » Rezultati: Udhëzime për korrigjimin e problemeve

4

5. Zbatimi i Veprimeve Korektuese (1 muaj)

- » Përmirësoni praktikat sipas udhëzimeve
- » Dërgoni prova për korrigjimet e bëra
- » Rezultati: Ferma bëhet gati për vlerësimin final

5

6. Vendimi për Certifikim (1 muaj)

- » Organi certifikues shqyrton përmirësimet
- » Jepet vendimi final për certifikim
- » Rezultati: Ferma është gati për certifikim

6

7. Marrja e Certifikatës GlobalG.A.P.

- » Pas miratimit, organi certifikues lëshon certifikatën
- » Ferma është zyrtarisht certifikuar
- » Përfitimet: Qasje në tregje ndërkombëtare, çmime më të mira

7

KËRKESAT PËR CERTIFIKIM

» **Udhëzime për organizimin e fermës,** infrastrukturën, dhe higjienën (psh. udhëzimet për organizimin e rrugëve brenda fermës për të lehtësuar aksesin dhe kontrollin e trafikut të mjeteve bujqësore).

» **Menaxhimi i tokës**
(psh. praktika për testimin e rregullt të pH-së së tokës dhe përdorimi i rregullt i plehrave organike për të mbajtur fertilitetin e tokës).

» **Mbrojtja e kulturave bujqësore:**
IPM, përdorimi i pesticideve dhe mbajtja e regjistrimeve (psh. përdorimi i feromoneve).

» **Përdorimi efikas i ujit,** standardet e cilësisë dhe praktiket e zjarrëdhënies.

» **Përdorimi i plehrave:**
aplikimi i duhur, ruajtja, dhe mbajtja e regjistrimeve për plehrat (ruajtja e plehrave në depo të mbyllura dhe mbajtja e regjistrimeve të sasisë dhe llojit të plehrave të përdorura).

» **Kullimi dhe trajtimi pas kullimit:**
procedurat për të siguruar cilësinë dhe sigurinë e produktit nga kullimi deri te ruajtja.

» **Shëndeti, siguria dhe mirëqenia e punëtorëve:**
udhëzime për sigurinë e punëtorëve, trajnimet, dhe kushtet e punës (psh. organizimi i trajnimeve vjetore për procedurat e sigurisë në përdorimin e mjetit bujqësor).

PËRFITIMET E INTEGRATED PEST MANAGEMENT (IPM)

→ Përfitimet Mjedisore

- » Shmang përdorimin e tepërt të pesticideve kimike që mund të ndotin burimet ujore dhe të degradojnë tokën.
- » Ruajtja e insekteve të dobishme, si bletët dhe buburrecat grabitqarë, ndihmon në ekuilibrin natyror.
- » Përdorimi i metodave të ndryshme ndihmon në shmangien e krijimit të dëmtuesve rezistentë ndaj kimikateve.

→ Përfitimet Ekonomike për Fermerët

- » Ul kostot e inputeve bujqësore
- » Rrit cilësinë dhe tregtueshmërinë e produkteve – Produktet me më pak mbetje kimike janë më të kërkuara në tregjet organike dhe ndërkombëtare.
- » Redukton dëmet në të mbjellat – Kontrolli i integruar i dëmtuesve ndihmon në mbrojtjen e rendimentit bujqësor dhe përmirëson të ardhurat e fermerëve.

→ Përfitimet për Shëndetin e Punëtorëve dhe Konsumatorëve

- » Ul ekspozimin ndaj pesticideve toksike
- » Rrit sigurinë ushqimore – Produktet bujqësore të prodhuara me IPM janë më të sigurta për konsum, me më pak mbetje pesticidale.
- » Mbron shëndetin e komuniteteve rurale – Reduktimi i spërkatjeve me pesticide zvogëlon ndotjen e ajrit dhe rrezikun për banorët afër fermave.

→ Përfitimet Teknologjike dhe Praktike

- » IPM integron biokontrollin, feromonet, metodat mekanike dhe biologjike për menaxhimin e dëmtuesve.
- » Në vend të përdorimit të vetëm një metode (si pesticidet kimike), IPM përdor një kombinim teknikash për rezultate më të mira afatgjata.
- » Fermerët që zbatojnë IPM mund të marrin certifikime organike dhe GlobalG.A.P., duke fituar akses në tregje të reja.

A person wearing a red, white, and blue plaid shirt is holding a blue clipboard and a black pen, standing in a field with green plants. The background is slightly blurred, showing more of the field and the person's torso.

DOKUMENTIMI DHE MBAJTJA E TË DHËNAVE

Dokumentacioni i nevojshëm përfshin hartën e fermës, regjistrat e kulturave, regjistrat e përdorimit të pesticideve dhe regjistrat e trajnimeve të punonjësve.

Praktikat e mbajtjes së regjistrimeve: përdorimi i sistemeve të automatizuara për regjistrimin e të dhënave, dhe rregullimi i dosjeve të regjistrimit në mënyrë që të përmbajnë informacion të plotë dhe të përditësuar.

Roli i trupës së certifikimit

- » Konsultim fillestar për të shpjeguar procesin dhe kërkesat e certifikimit
- » Shërbime vlerësimi paraprak dhe planifikimi për auditimin e radhës
- » Komente dhe rekomandime për veprime korrigjuese
- » Lëshon certifikatën GlobalG.A.P nëse ferma plotëson kërkesat e përputhshmërisë
- » Auditime të rregullta mbikëqyrëse për të siguruar përputhshmërinë e vazhdueshme me standardet GlobalG.A.P
- » Monitoron veprimet korrigjuese dhe përmirësimet e bëra bazuar në gjetjet e auditimeve të mëparshme
- » Menaxhon procesin e rinovimit për të ruajtur vlefshmërinë e certifikimit
- » Ofron mbështetje dhe udhëzime të vazhdueshme për të ndihmuar fermën të ruajë përputhshmërinë
- » Ofron përditësime mbi ndryshimet në standardet dhe kërkesat e GlobalG.A.P

**GLOBAL QUALITY
AND STANDARDS PROGRAMME**

NJË INICIATIVË GLOBALE

GQSP ndihmon prodhuesit e vegjël për të përmirësuar cilësinë e produkteve të tyre, të përbushin standardet ndërkombëtare dhe të eksportojnë nëpër botë

**UNITED NATIONS
INDUSTRIAL DEVELOPMENT ORGANIZATION**

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Sekretariati i Shtetit për Çështjet Ekonomike SECO